<https://doi.org/10.31874/2520-6702-2021-11-1-158-167>

УДК 372.881.1

Овсянко Ганна
Кириченко Світлана

Психологічні особливості вивчення іноземної мови фахового спрямування

Анотація

У статті розглянуто питання урахування психологічних особливостей студентів при вивченні іноземної мови фахового спрямування. Проаналізовано методичні аспекти врахування психологічних особливостей при навчанні іноземній мові. Наголошено на необхідності та важливості урахування психологічних особливостей студентів у процесі навчання іноземній мові фахового спрямування. Виявлено основні психологічні фактори вивчення іноземної мови. Серед основних психологічних факторів виділено: мотивацію та інтерес до вивчення мови, темперамент, пам'ять, здібності до вивчення мов, мовний бар'єр. Мотивація є основним фактором у вивченні мови. Результат у вивченні мови може принести тільки мотивація досягнення успіху. Психологічний комфорт на занятті – це шлях до усвідомлення своєї значущості у соціумі, намагання отримати максимум інформації для успішного саморозвитку. За умови повного психологічного комфорту починається інтенсивний розвиток розумових процесів і уваги, покращення пам'яті, розвивається вміння спілкуватись. Активація процесів запам'ятовування також відіграє важливу роль у навчанні іноземній мові. Мозок людини є складним механізмом і основним показником його працездатності є увага. Якщо увага знижена, людина практично не може зосередитись. У статті зазначено, що успішність засвоєння іноземної мови визначається сукупністю факторів: мотиваційного, емоційного, когнітивного, лінгвістичного, психофізіологічного та інтерактивного. А це значить, що психологічні аспекти навчання іноземній мові визначають не тільки цілі та завдання викладання, мотивацію, інтерес студентів, а навіть самі методи та підходи до навчання. Наголошено на необхідності постійного пошуку нових можливостей і способів для формування та удосконалення методів вивчення іноземної мови фахового спрямування. Провідна ідея статті полягає в тому, що урахування психолого-педагогічних і індивідуальних особливостей студентів при вивченні іноземної мови фахового спрямування дозволяє з максимальною ефективністю запроваджувати нові технології в навчальний процес, підвищувати результативність навчання, формувати мовні навички та компетенції, розвивати творчі здібності, підвищувати рівень самостійної та поза аудиторної діяльності.

158

Ключові слова: іноземна мова, мислення, мотивація, пам'ять, психологічні особливості, темперамент, увага.

Вступ

У сучасному світі чітко прослідковується тенденція до вдосконалення наявних методів навчання іноземним мовам, а також пошуку нових ефективних підходів, розробки нових методик, які б дозволили зробити якісний стрибок у сфері викладання даної дисципліни. Своєю чергою, більшість інноваційних методик і прийомів засновані на спробах використовувати знання психологічних особливостей людини та психології в цілому. Як

зазначає Миролубов О.О. (2010), педагог досліджує педагогічний процес, використовуючи знання психології. До цих знань входять і психологія спілкування, і соціальна психологія, і педагогічна психологія.

Актуальність вивчення психологічних аспектів засвоєння іноземної мови впливає також зі змісту концептуальних засад державної політики України щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти, де при викладанні іноземної мови професійного спрямування, мають застосовуватись високоякісні методи викладання, що забезпечують формування цільових компетентностей та орієнтовані на студента, які сприяють самостійності, залученню та мотивації студентів (Міністерство освіти і науки України, 2019).

Методичні аспекти врахування психологічних особливостей при навчанні іноземній мові були предметом дослідження великої кількості вітчизняних та закордонних дослідників (Артемов В.А., Беляєв Б.В., Зимня І.А., Гез Н.І., Лозова О. М., Ляховицький М.В., Бім І.Л., Карпов І.В., Турбіна О.П., Деваеле Ж.-М. (Dewaele J.-M.), Черкашина О.І., Шляхіна А.С., Вудроу Л. (Woodrow L.), Дьорней З. (Dörnyei Z.), Райан С. (Ryan S.), Салмані Нодушан М.А. (Salmani Nodoushan M.A.), Миролубов О.О. та інш.). Врахування психологічних особливостей вважається цими науковцями важливою складовою процесу формування іншомовної комунікативної компетентності.

Зимня І.А. (1991) стверджує, що знаючи індивідуальні риси своїх учнів, педагог може застосовувати до них спеціальні прийоми, що полегшують вивчення іноземної мови. А Черкашина О.І. (2017) основною проблемою недостатньо ефективного викладання мови вбачає в ігноруванні викладачами психофізіологічних особливостей мислення студентів.

Останнім часом значно зросла кількість публікацій, присвячених окремим психологічним аспектам засвоєння іноземних мов. Сучасні дослідники фокусуються на таких психологічних факторах, як: мотивація (Дьорней і Райан (Dörnyei & Ryan) (2015), Вейлер Е. (Weiler A.) (2015), Бусе і Вальтер (Busse & Walter) (2013), тривожність та мовні бар'єри (Деваеле Ж.М. (Dewaele, J.-M.) (2002), Лінді Вудроу (Woodrow L.) (2006)), інтерес до вивчення мови (Вейлер Е. (Weiler A.) (2015)), темперамент (Салмані Нодушан М.А. (Salmani Nodoushan M. A.) (2013), Шляхіна А.С. (2010), Лозова О.М. (2010)), пам'ять (Загорак А. (Zagorac A.) (2015), Вейлер Е. (Weiler A.) (2015)), здібності до вивчення мов (Лозова О. М. (2010), Дьорней і Райан (Dörnyei & Ryan) (2015)).

Дьорней і Райан (Dörnyei & Ryan) (2015) серед психологічних аспектів засвоєння мови виокремлюють особистість, мотивацію, когнітивні стилі та стратегії і вважають, що спроможність опанувати іноземну мову на високому рівні не є універсальною особливістю індивіда. Емоційний компонент навчання також має бути врахованим.

Бусе і Вальтер (Busse & Walter) (2013) пропонують педагогічні пропозиції щодо протидії зменшенню мотивації сучасних студентів до вивчення іноземних мов під час навчання в університеті.

Лінді Вудроу (Woodrow L.) (2006) визначає тривожність, як один з чинників, що стримує комунікацію іноземною мовою. Тому викладачі мають брати до уваги цей психологічний фактор під час занять і надавати студентам допомогу для його мінімізації. Важливо враховувати комунікацію як в аудиторії, так і в позааудиторний час, забезпечуючи студентів необхідним рівнем мовних навичок і практики для повсякденного спілкування.

Салмані Нодушан М.А. (Salmani Nodoushan) (2013) досліджував вплив темпераменту на процес засвоєння іноземної мови і зазначив, що темперамент сангвініків, як екстравертний тип темпераменту, має перевагу у швидкості розвитку комунікативних навичок перед іншими типами.

Також з'явилися окремі праці, присвячені питанню навчання іноземним мовам студентів немовних ЗВО (Черкашина О.І., Зинов'єва Л.Ю., Тенищева В.Д., Леушина І.В., Євдоксіна Н.В., Шляхіна А.С., Колобаєв В.К., Сініцина Т.А. та інш.). Однак праць з дослідження психологічних особливостей вивчення іноземної мови фахового спрямування недостатньо. Методологічна база викладання іноземної мови фахового спрямування потребує подальшого дослідження. А проблема системного об'єднання отриманих наукових результатів для розробки конкретної моделі навчання студентів іноземній мові фахового спрямування і виявлення їх психологічних особливостей є недостатньо розробленою, потребує подальшого розгляду і визначає актуальність даного дослідження.

Мета статті – розглянути психологічні особливості вивчення іноземної мови фахового спрямування та виявити шляхи подолання складностей під час навчання.

Завдання дослідження: визначити психологічні особливості вивчення іноземної мови, проаналізувати методичні аспекти врахування психологічних особливостей при навчанні іноземній мові, обґрунтувати важливість урахування психологічних особливостей під час навчання іноземній мові фахового спрямування.

Методи дослідження

З метою вирішення поставлених завдань, при виконанні даного дослідження були використані наступні загально наукові методи:

- теоретичні: аналіз, систематизація та узагальнення наявних теоретичних, методичних та педагогічних підходів до розв'язання проблеми урахування психологічних особливостей вивчення іноземної мови фахового спрямування;
- емпіричні: бесіда, анкетування, опитування, педагогічне спостереження, проєктивні методи (конструктивні, додаткові, експресивні, рольові) під час викладання іноземної мови фахового спрямування у НУК імені адмірала Макарова.

160

Результати дослідження

З давніх часів люди намагались знайти причину індивідуальних особливостей як характеру, так і зовнішності. Але і зовнішність, і реакція нервової системи людини має ряд особливостей. Психіка однієї людини більш врівноважена та легко пристосовується до умов, що змінюються без шкоди для себе та оточення, а в іншій людини – психіка більш рухома та вразлива. Не є новиною, що на все різні індивідууми реагують по-різному.

Своєю чергою, вивчення іноземної мови вимагає окремих якостей і умінь людини. До них відносяться: особливості інтелекту, наявність емоційної і вольової сфери, умінь і бажання вчитися та йти на контакт. Структура мовних здібностей включає: наявність наочних образів пам'яті, вроджене почуття мови, багату уяву і фантазію, інтерес до предмета, що вивчається, високу потребу у самовираженні. До другорядних якостей можна віднести: спостережливість, артистичність та ораторські здібності. Саме дослідження впливу, який мають психологічні особливості індивідів на процес опанування іноземної мови, а також визначення ступеню такого впливу дозволяє відповісти на важливі питання методики навчання (Лозова, 2010).

Одним із важливих чинників, що впливає на вивчення іноземної мови є тип темпераменту. Темперамент – це поєднання індивідуально-психологічних особливостей особистості, що характеризують динамічну і емоційально-вольову сторони її поведінки і діяльності (Шляхіна, 2010). Так сангвініки більш швидко засвоюють новий матеріал та можуть бути дуже продуктивними. Вони легко перемикаються з одного виду діяльності на інший, швидко пристосовуються до змін навколишнього середовища та доволі врівноважені.

Сангвініки легко йдуть на контакт і мають широке коло знайомих. Все це є перевагою для вивчення іноземної мови та вдосконалення мовленнєвої компетенції (Салмані Нодушан (Salmani Nodoushan), 2013).

Холеричний тип темпераменту спроможний до високої концентрації сил. Працювати такі люди можуть довго та самовіддано. Вони рухомі, люблять масові заходи та активні види діяльності. Коли такий тип темпераменту зацікавлений у процесі навчання, його нічого не може спинити на шляху до мети.

Флегматичний тип на контакт йде неохоче, він спокійний та працездатний. Цей тип працює на перспективу та не береться за нове завдання, не завершивши попереднє.

Меланхолічний тип намагається уникати непотрібного, на його погляд, спілкування та є вкрай сором'язливим. Через високу чутливість швидко стомлюється та має низьку працездатність. Та невпевненість у своїх силах не заважає представникам даного типу темпераменту бути високо інтелектуальними особистостями з яскраво вираженими здібностями та талантами.

До інших важливих психологічних факторів, що мають вплив на ефективність засвоєння знань, належать мислення, сприйняття і пам'ять (Лозова, 2010). Образна пам'ять і уява допомагає запам'ятовувати будь-які іноземні слова. Інколи трапляються ситуації, коли людина не спроможна підібрати потрібне слово навіть рідною мовою. Деякі слова легко запам'ятовуються і згодом так само легко відтворюються, а інші важко запам'ятовуються і так само швидко забуваються.

Найлегше запам'ятовуються іменники та слова-зв'язки. Складніше запам'ятовуються службові слова, дієслова і прикметники. Існує ряд методів здатних спростити засвоєння лексичних одиниць будь-якої іноземної мови. До таких методів відносяться: метод Цицерона, заснований на системі образів, що запам'ятовуються; багаторазове прослуховування при наявності уявного зорового еквівалента; запам'ятовування нової іноземної лексики за допомогою слів рідної мови; засвоєння правильної вимови за допомогою фонетичних шаблонів.

Активація процесів запам'ятовування також відіграє важливу роль у навчанні іноземній мові. Мозок людини є складним механізмом і основним показником його працездатності є увага. Якщо увага знижена, людина практично не може зосередитись. Науковці провели ряд досліджень, що показали можливість застосування майже всіх органів чуття для активації процесів запам'ятовування. В цьому можуть допомогти запах, колір, рухова активність (Загорак, 2015).

Та якими б не були природні психологічні особливості індивідів, потрібно не забувати про те, що існують такі поняття, як сила волі, наявність пізнавального інтересу, здібностей та схильностей. Людина отримує задоволення від будь-якого процесу тільки, якщо цей процес є для неї значущим та цікавим. Лапп Д. підкреслює (1993), що потреба і зацікавленість створюють мотивацію, необхідну для залучення уваги і для концентрації її на тому, що необхідно запам'ятати.

Мотивація має одну з основних ролей у засвоєнні іноземної мови. Процес навчання має бути внутрішньо мотивованим. Він має керуватись не тільки етичними (обов'язок, необхідність), а перед усім комунікативно-пізнавальними мотивами. Успішні учні – це ті, хто займається діяльністю, яка їх захоплює (Weiler, 2015).

Велике значення у формуванні мотивації мають гендерні та вікові особливості. Так студентський вік (18-25 років) збігається з початком періоду ранньої зрілості. Це вік формування стійких якостей особистості, стабілізації психічних процесів, високих здібностей

до творчості, інтелектуальної активності. У цей вік відбувається пошук життєвих пріоритетів, активація процесів професійного та особистісного самопізнання, саморозвитку і життєвих перспектив.

Домінуючими є мотиви, пов'язані з професійною діяльністю і навчанням. Мотив вивчення іноземної мови рідко є пріоритетним у цьому віці. Іноземну мову часто відносять до дисциплін, що не мають важливого значення для майбутньої професійної діяльності. Таким чином викладачу іноземної мови необхідно спочатку створити позитивне емоційне сприйняття даного предмету та допомогти студентам усвідомити необхідність його вивчення. Необхідно постійно нагадувати про іноземну мову, як засіб отримання нової інформації з профільного предмета. Формування позитивного відношення до іноземної мови активізує комунікативно-пізнавальну діяльність студентів, викликає інтерес до предмета і стимулює студентів до самостійної роботи в майбутньому.

Мотивація своєю чергою тісно пов'язана з іншим психологічним феноменом – тривожністю. Адже приступаючи до виконання будь-якої діяльності, людина не завжди упевнена в тому, що досягне успіху. Але індивіди різняться за рівнем тривожності. І тому, якщо перед виконанням завдання підкреслюється його зв'язок з перевіркою здібностей чи самооцінкою, високо тривожні індивіди виконують його гірше, ніж низько тривожні. У високо тривожних навчальна діяльність покращується у спокійних умовах чи після опанування способів відволікання від переживань, що викликають сумніви у власних можливостях. Визначити, хто зі студентів відрізняється високим рівнем тривожності, можна за допомогою анкетування чи метода спостереження (Woodrow, 2006).

Для психологічного комфорту студентів, необхідно, перед усім, створити ситуацію успіху, знизити тривожність, тобто мотивувати на успіх. Як стверджує Зимня (1991): хід і успішність навчання повинні бути само контрольованими, приносити задоволення (с. 205). Предметний зміст навчання (тексти, питання, проблеми) повинен бути реалістичним, близьким і зрозумілим учням. Він має бути особисто значущим для студента, як представника даного конкретного віку, статі, соціальної групи.

Студенти повинні мати можливість вільно висловлювати свою думку, пропонувати шляхи розв'язання проблем на уроці, бути вислуханими та почутими. «Розвиваючи активне усне мовлення викладач має добиватися, щоб студенти зосереджувались не стільки на особливостях мовних засобів, скільки на тих думках, що висловлюються за їх допомогою» (Лозова, 2010: 57).

Психологічний комфорт на занятті – це шлях до усвідомлення своєї значущості у соціумі, намагання отримати максимум інформації для успішного саморозвитку. За умови повного психологічного комфорту починається інтенсивний розвиток розумових процесів і уяви, покращення пам'яті, розвивається вміння спілкуватись і структурувати, виникає розуміння і повага до культури, історії, особливостей життя країн, мови яких вивчаються, нове усвідомлення поняття толерантності у сучасному світі.

Важливим є також індивідуальний підхід у процесі навчання іноземної мови. Кейс (Case), 2015) наголошує на важливості врахування індивідуальних потреб студентів при вивченні іноземної мови та необхідності постійного моніторингу цих потреб та корегування плану навчання. Адже часто студенти мають різну базову підготовку з іноземної мови. Для успішного навчання треба об'єктивно оцінити наявні знання і навички кожного окремого студента, підібрати форми, матеріали та методи для подолання складностей та організувати подальший процес навчання. Підбір індивідуальних матеріалів та оптимального темпу отримання знань займає багато часу та сил викладача, але використання цих матеріалів у

вищих навчальних закладах підвищує якість викладання, активізує навички у всіх мовних аспектах. Використання необхідних індивідуальних матеріалів також надає можливість розвитку творчої складової особистості студентів та стимулює вивчення іноземної мови самостійно у поза аудиторний час.

Отже, успішність засвоєння іноземної мови визначається сукупністю факторів: мотиваційного, емоційного, когнітивного, лінгвістичного, психофізіологічного та інтерактивного. А це значить, що психологічні аспекти навчання іноземній мові визначають не тільки цілі і завдання викладання, мотивацію, інтерес студентів, а навіть самі методи та підходи до навчання.

Викладачі іноземних мов добре знають, що знання іноземної мови у студентів немовних спеціальностей на момент їх вступу до ЗВО є нижчим, ніж у студентів мовних ЗВО.

В НУК імені адмірала Макарова було проведено дослідження, спрямоване на визначення рівня володіння іноземною мовою, ставлення та мотивації першокурсників до вивчення іноземної мови фахового спрямування.

В опитуванні взяли участь 100 студентів перших курсів немовних спеціальностей (психологія, олімпійський спорт, інформаційні технології). Результати нашого дослідження свідчать про те, що знання іноземної мови у студентів немовних спеціальностей набагато гірші, ніж у студентів, які вивчають іноземні мови як фахові. Для студентів немовних спеціальностей характерна низька культура мовлення, невміння чітко і граматично правильно формулювати свої думки. Саме тому процес навчання іноземній мові фахового спрямування студентів немовних ЗВО є складнішим і результати його менш помітні.

Але більшість студентів визнають необхідність володіння мовою, мова їм цікава, хоча процес її вивчення пов'язаний з певними труднощами, які надалі не дають можливості розвиватися мовним умінням і навичкам, не пробуджують у них бажання вивчати іноземну мову.

Студенти немовних ЗВО засвоюють іноземні мови гірше через відсутність відчуття мови та незнання складу мовної системи (Черкашина, 2017), правил використання мовних одиниць і принципів їх взаємодії. Це уявлення може бути інтуїтивним, коли студент правильно вживає граматичні конструкції, а пояснити правила їх вживання не може. Для студентів немовних ЗВО часто характерні такі своєрідні властивості особистості, як стриманість, сором'язливість, закритість та інтровертність. Такі риси заважають ефективному засвоєнню матеріалу та впровадженню різноманітних видів діяльності на занятті. Соціальна стривоженість, страх перед виступами, пасивність та безініціативність часто спостерігаються на заняттях з іноземної мови фахового спрямування у немовних ЗВО.

Як показує практика викладання в НУК імені адмірала Макарова, мотивація у студентів немовних спеціальностей при вивченні іноземної мови доволі низька. Студенти часто вважають дану дисципліну неважливою для майбутньої професійної діяльності, а тому не приділяють їй достатньо уваги. Викладач повинен переконати студентів у важливості вивчення іноземної мови, довести, що даний предмет є ефективним способом отримання необхідної додаткової інформації за фахом.

Для підвищення мотивації та індивідуалізації навчання доцільно використовувати різноманітні методи. Серед них важливим для активізації інтересу до предмета є використання відео та аудіо матеріалів: мультфільми, художні та документальні фільми, новини, телепередачі, інтерв'ю, рекламні ролики, подкасти. Але вони мають бути передусім аутентичними, тобто створені носіями мови. Джерелом відеоматеріалів є сайти YouTube, Puzzle-English, FluentU, English-films.com, BBC, CNN World News, ABC News та інші. Також сучасні

підручники з іноземних мов мають відео додатки з відео подкастами та кліпами, розробленими згідно з граматичним та лексичним матеріалом, що вивчається. Робота з відеоматеріалами розвиває комунікативні здібності студентів, збільшує лексичний запас та розширює кругозір. Також застосування даного виду діяльності виправдано психологічно: саме через органи зору та слуху людина отримує основний обсяг інформації про навколишній світ (Смирнов, 2006).

Подоланню мовного бар'єра сприяє метод проєктів, імітаційне ситуативне моделювання, пошукова діяльність. Студенти охоче працюють з текстами та науково-технічною довідковою автентичною літературою з професійних сайтів та блогів спеціалістів, що практикують. Помічено, що студенти найбільш охоче працюють з матеріалами, які вони самостійно обирають відповідно до тем своїх наукових робіт та практичних занять за фахом.

Також навчання іноземній мові фахового спрямування стикається з проблемою невеликої кількості аудиторних годин і недостатньою кількістю можливостей для позааудиторного спілкування студентів, що своєю чергою погано сприяє встановленню позитивного психологічного клімату у колективі, а значить і під час занять. Також відсутність необхідності для спілкування призводить до дефіциту активної усної практики. В НУК імені адмірала Макарова йде постійний пошук шляхів розв'язання даних проблем. Серед них проведення таких поза аудиторних заходів, як English Speaking Club, Movie Club, конкурсів есе та перекладу.

Висновки

Сьогодні в психолого-педагогічній науці відбувається активний пошук ефективних способів опанування іноземних мов, у тому числі направлених на вивчення передумов, що впливають на даний процес, таких як індивідуально-психологічні фактори. Індивідуальні психологічні особливості студентів відіграють важливу роль у процесі навчання іноземній мові фахового спрямування. Врахування психологічних особливостей вивчення іноземної мови дозволяє розширити лексичний запас студентів, коло лінгвокраїнознавчих знань, якість і кількість мовних дій, пов'язаних зі спілкуванням з носіями мови, що є складовою комунікативної компетентності.

Процес навчання іноземній мові фахового спрямування студентів немовних спеціальностей повинен відбуватися з урахуванням індивідуальних особистісних потреб, мотивів, інтелекту та інших індивідуально-психологічних особливостей. Урахування психолого-педагогічних і індивідуальних особливостей студентів дозволяє з максимальною ефективністю запроваджувати нові технології в навчальний процес, підвищувати результативність навчання, формувати мовні навички та компетенції, розвивати творчі здібності, підвищувати рівень самостійної та поза аудиторної діяльності.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у висвітленні психологічних особливостей вивчення іноземних мов фахового спрямування студентами окремих спеціальностей.

Бібліографічні посилання

- Зимняя, И. А. (1991). *Психология обучения иностранным языкам в школе*. Москва: Просвещение.
- Лапп, Д. (1993). *Улучшаем память в любом возрасте*. Москва: Мир.
- Лозова, О. М. (2010). *Психологічні аспекти засвоєння іноземної мови*. Київ: КНЛУ.

- Міністерство освіти і науки України. (2019). *Концепція розвитку англійської мови в університетах*. <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-stvorilo-koncepciyu-rozvitku-anglijskoyi-v-universitetah-u-dodatku-riven-v1-obov'yazkova-umova-vstupu-v2-vipusku-vikladannya-profilnih-disciplin-inozemnoyu-ta-movni-skriningi/>
- Миролюбов, А. А. (Ред.). (2010). *Методика обучения иностранным языкам: традиции и современность*. Обнинск: Титул.
- Смирнов, И. Б. (2006). *Развитие устной речи учащихся на основе аутентичного художественного фильма*. Иностранные языки в школе, 6, 11-14.
- Черкашина, Е.И. (2017). Моделирование процесса обучения иностранному языку студентов технических специальностей. *Научно-педагогическое обозрение. Pedagogical Review*. 1(15), 100-107.
- Шляхина, А. С. (2010). Психологические особенности студентов неязыкового вуза при обучении иностранному языку. *Молодой ученый*, 3(14), 312-314.
- Busse, V., & Walter, C. (2013). Foreign language learning motivation in higher education: A longitudinal study of motivational changes and their causes. *The Modern Language Journal*, 97, 435-456.
- Case, A. (2015). The ESP approach – Theory and reality of needs analysis and course design. <https://www.usingenglish.com/articles/esp-approach-theory-reality-needs-analysis-course-design.html/>
- Dewaele, J.-M. (2002). Psychological and sociodemographic correlates of communicative anxiety in L2 and L3 production. *International Journal of Bilingualism*, 6, 23-39.
- Dörnyei, Z., & Ryan, S. (2015). *The Psychology of the Language Learner Revisited*. New York: Taylor & Francis.
- Salmani Nodoushan, M. A. (2013). Temperament as an indicator of language achievement. *International Journal of Language Studies (IJLS)*, 5(4), 33-52.
- Weiler, A. (2015). *Poor memory and learning language. How to teach, Psychology*. <https://eflmagazine.com/author/andrew-weiler/>
- Woodrow, L. (2006). Anxiety and Speaking English as a Second Language. *RELJ Journal*, 37(3), 308-328. <https://doi.org/10.1177/0033688206071315>
- Zagorac, A. (2015). Memory techniques in Language Learning. *International House World Organization journal*. <https://ihworld.com/ih-journal/issues/issue-38/memory-techniques-in-language-learning/>

References

- Zimnyaya, I. A. (1991). *Psichologiya obucheniya inostrannym yazykam v shkole*. [Psychology of teaching foreign languages at school]. Moskva: Prosveschenie. [in Russian].
- Lapp, D. (1993). *Uluchshaem pamyat v lyubom vozraste*. [We improve memory at any age]. Moskva: Mir. [in Russian].
- Lozova, O. M. (2010). *Psykhologichni aspekty zasvoiennia inozemnoi movy*. [Psychological aspects of foreign language acquisition.] Kyiv: KNU. [in Ukrainian].
- Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2019). *Kontseptsiiia rozvytku anhliiskoi movy v universytetakh*. [The concept of English language development in universities]. <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-stvorilo-koncepciyu-rozvitku-anglijskoyi-v-universitetah-u-dodatku-riven-v1-obov'yazkova-umova-vstupu-v2-vipusku-vikladannya-profilnih-disciplin-inozemnoyu-ta-movni-skriningi/>. [in Ukrainian].

- Mirolubov, A. A. (Red.). (2010). Metodika obucheniya inostrannym yazykam: traditsii i sovremennost [Methods of teaching foreign languages: traditions and modernity]. Obninsk: Titul. [in Russian].
- Smirnov, I. B. (2006). Razvitie ustnoy rechi uchashihsya na osnove autentichnogo hudozhestvennogo filma. [Development of students' oral speech based on an authentic feature film.] *Inostrannyye yazyki v shkole*, 6, 11-14. [in Russian].
- Cherkashina, E.I. (2017). Modelirovanie processa obucheniya inostrannomu yazyku studentov tekhnicheskikh special'nostej. [Modeling the process of teaching foreign language to students of technical specialties.] *Nauchno-pedagogicheskoe obozrenie. Pedagogical Review*, 1(15), 100-107. [in Russian].
- Shlyahina, A. S. (2010). Psihologicheskie osobennosti studentov neyazykovogo vuza pri obuchenii inostrannomu yazyku. [Psychological characteristics of students of a non-linguistic university in teaching a foreign language]. *Molodoj uchenyj*, 3(14), 312-314. [in Russian].
- Busse, V., & Walter, C. (2013). Foreign language learning motivation in higher education: A longitudinal study of motivational changes and their causes. *The Modern Language Journal*, 97, 435-456.
- Case, A. (2015). The ESP approach - Theory and reality of needs analysis and course design. <https://www.usingenglish.com/articles/esp-approach-theory-reality-needs-analysis-course-design.html>
- Dewaele, J.-M. (2002). Psychological and sociodemographic correlates of communicative anxiety in L2 and L3 production. *International Journal of Bilingualism*, 6, 23-39.
- Dörnyei, Z., & Ryan, S. (2015). *The Psychology of the Language Learner Revisited*. New York: Taylor & Francis.
- Salmani Nodoushan, M. A. (2013). Temperament as an indicator of language achievement. *International Journal of Language Studies (IJLS)*, 5(4), 33-52.
- Weiler, A. (2015). *Poor memory and learning language. How to teach, Psychology*. <https://eflmagazine.com/author/andrew-weiler/>
- Woodrow, L. (2006). Anxiety and Speaking English as a Second Language. *RELJ Journal*, 37(3), 308-328. <https://doi.org/10.1177/0033688206071315>
- Zagorac, A. (2015). Memory techniques in Language Learning. *International House World Organization journal*. <https://ihworld.com/ih-journal/issues/issue-38/memory-techniques-in-language-learning/>

Ovsyanko Ganna
Kyrychenko Svitlana

Psychological features of studying a foreign language for professional purposes

Abstract

The article considers the issue of taking into account the psychological characteristics of students in the study of a foreign language for professional purposes. It was analyzed the methodological aspects of taking into account psychological features in teaching a foreign language. Emphasis is placed on the need and importance of taking into account the psychological characteristics of students in the process of learning a foreign language for professional purposes. The main psychological factors of learning a foreign language are identified. Among the main psychological factors are motivation and interest in language learning, temperament, memory,

ability to learn languages, a language barrier. Motivation is a major factor in language learning. Only the motivation to succeed can bring results in language learning. Psychological comfort in the classroom is a way to realize their importance in society, trying to get the most information for successful self-development. Under the condition of complete psychological comfort, the intensive development of mental processes and imagination, the improvement of memory, and the ability to communicate begin. Activating memorization processes also plays an important role in foreign language learning. The human brain is a complex mechanism and the main indicator of its efficiency is attention. If attention is reduced, a person can hardly concentrate. The article states that the success of learning a foreign language is determined by a combination of factors: motivational, emotional, cognitive, linguistic, psychophysiological and interactive. This means that the psychological aspects of learning a foreign language determine not only the goals and objectives of teaching, motivation, the interest of students, but also the methods and approaches to learning. Emphasis is placed on the need to constantly search for new opportunities and ways to form and improve methods of learning a foreign language for professional purposes. The leading idea of the article is that taking into account the psychological, pedagogical and individual characteristics of students in the study of a foreign language for professional purposes allows to implement new technologies into the educational process, increase learning efficiency, develop language skills and competencies, develop creative abilities, increase independent and extracurricular activities.

Key words: foreign language, thinking, motivation, memory, psychological features, temperament, attention.

Інформація про авторів:

Овсянко Ганна

- Україна
- Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, викладач кафедри сучасних мов
- orcid.org/0000-0002-6417-8049
- hanna.ovsyanko@nuos.edu.ua

Кириченко Світлана

- кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сучасних мов
- Україна
- Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
- orcid.org/0000-0001-8033-6660
- svitlana.kyrychenko@nuos.edu.ua
- +380633729411

Ovsyanko Ganna

- Ukraine
- Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Lecturer at the Modern Languages Department

Kyrychenko Svitlana

- Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Modern Languages Department
 - Ukraine
 - Admiral Makarov National University of Shipbuilding
-